

Sygn. akt V KS 12/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

w sprawie **P. D.**

oskarżonego z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,

w dniu 6 czerwca 2019 r.,

skargi obrońcy

na wyrok Sądu Okręgowego w P.

z dnia 29 listopada 2018 r., sygn. akt IV Ka [...],

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w T.

z dnia 28 marca 2018 r., sygn. akt II K [...],

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,

**I. uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania;**

II. zwraca oskarżonemu opłatę od skargi w kwocie 450 zł.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w T., wyrokiem z 28 marca 2018 r., uznał P. D. za winnego popełnienia przestępstwa skarbowego z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. polegającego na tym, że uchylając się w okresie od stycznia 2005 r. do grudnia 2006 r. od opodatkowania, nie złożył deklaracji, przez co naraził na uczszuplenie podatek akcyzowy w łącznej kwocie 473 356 zł, i za to skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat i grzywnę w ilości 500 stawek dziennych, każda w wysokości 40 zł, a nadto orzekł wobec oskarżonego obowiązek z art. 41 § 2 i § 4 pkt 1 k.k.s.

Sąd Okręgowy w P., po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2018 r. apelacji oskarżonego i jego obrońcy, uchylił pierwszoinstancyjny wyrok i przekazał sprawę Sądowi *a quo* do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wskazał, że zasadniczym powodem wydania orzeczenia kasatoryjnego było oparcie skazania na dokumencie, który nie stanowił opinii w znaczeniu karnoprawnym.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego wniósł obrońca, podnosząc, że w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w związku z przedawnieniem (art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 1 pkt 1 i § 5 k.k.s.) oraz z brakiem skargi uprawnionego oskarżyciela (art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 155 § 1 i 2 k.k.s.). W konsekwencji obrońca zażądał uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi *ad quem* do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na skargę zarówno Naczelnik [...] Urzędu Celno – Skarbowego w P., jak i Prokurator Okręgowy w P. wnieśli o jej uwzględnienie i wydanie wyroku kasatoryjnego z uwagi na zaistnienie bezwzględnego powodu odwoławczego w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy okazała się zasadna.

Korzystając z rozwiązania przewidzianego w art. 436 k.p.k., które stosuje się odpowiednio w postępowaniu skargowym (art. 539f k.p.k.), Sąd Najwyższy ograniczył rozpoznanie skargi tylko do bezwzględnego uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., podniesionego przez obrońcę, bowiem rozpoznanie w tym zakresie było

wystarczające do wydania orzeczenia, a rozpoznanie pozostałego uchybienia byłoby przedwcześnie.

W art. 539a § 3 k.p.k. wskazany został jako podstawa skargi art. 439 § 1 k.p.k., mimo że ten ostatni przepis stanowi również podstawę skargi wymienioną w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k.

W niniejszej sprawie bezwzględny uchybieniem w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, stanowiącym ujemną przesłankę procesową, dotknięty był wyrok Sądu pierwszej instancji. Uchybienia tego nie dostrzegł Sąd odwoławczy, a warto odnotować, że nie zwrócili też na niego uwagi autorzy apelacji.

Najpełniej i w sposób przekonujący trafność tezy o wystąpieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela uargumentował w swoim piśmie procesowym Prokurator Okręgowy w P.. Jego wywody nie wymagały ani pogłębienia, ani poszerzenia. Ich dokładne powtarzanie byłoby postąpieniem zbytecznym, a więc i w jakimś sensie nieracjonalnym.

Za celowe Sąd Najwyższy uznał jedynie zwięzłe przypomnienie kilku okoliczności, które przy ferowaniu na etapie postępowania skargowego wyroku odegrały kluczową rolę. Po pierwsze – oskarżonemu zarzucono narażenie na uszczuplenie podatku akcyzowego w kwocie stanowiącej dużą wartość w rozumieniu art. 53 § 15 k.k.s. (kwota 447 356 zł przekraczała 500-krotną wartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w latach 2005 i 2006). Po drugie – postępowanie przygotowawcze prowadzone było w formie dochodzenia, mimo że obligatoryjne było tu śledztwo (art. 151a § 1 pkt 1 k.k.s. w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015 r.). Po trzecie – akt oskarżenia został sporządzony i wniesiony samodzielnie przez Naczelnika Urzędu Celnego w P., choć konieczne było jego zatwierdzenie i wniesienie do właściwego Sądu przez prokuratora (art. 155 § 1 i 2 k.k.s. brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r.).

Sumując: skoro akt oskarżenia sporządził i wniósł do Sądu *meriti* nieprokuratorski oskarżyciel publiczny poza zakresem swoich kompetencji, to oczywiste było, że wystąpiła wskazana w skardze ujemna przesłanka procesowa w postaci złożenia aktu oskarżenia przez organ nieuprawniony.

Sąd Najwyższy, uchylając zaskarżony skargą obrońcy wyrok, przekazał sprawę Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania. Nie mógł natomiast wydać orzeczenia następczego w postaci umorzenia postępowania karnego – skarbowego, gdyż wymagałoby to uchylenia także wyroku Sądu *a quo*, a tego wyrażnie zabrania art. 539e § 2 k.p.k.

Zwrot opłaty od skargi nastąpił po myśli art. 527 § 4 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.